

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Mihael,

po božji milosti in po božjem usmiljenju knez in škof Lavantinski, prisednik prestola Njih svetosti, velikokrižnik cesarskega avstrijskega Franc Jožefovega reda, doktor bogoslovja,

sporoča mnogočastiti duhovščini in vsem ljubim vernikom svoje škofije pozdrav, blagoslov in vse dobro od Boga Očeta in Sina v edinosti svetega Duha!

(Dalje).

Ljubljani v Gospodu!

Pred vsem nam vsiljuje vprašanje, kako moramo umeti in verovati versko resnico ali verski nauk o brezmadežnem spočetju Marijinem? Ali morda tako, da je bila Marija prosta dejanskih, osebnih grehov? Ne, ker o osebni brezgrešnosti Marijini ni bilo nikdar dvoma, ni bilo nikdar prepira. Ali morda o nadnaravnem spočetju Besede božje z močjo svetega Duha? Nikakor ne, ker o tem se vendar ni moglo in ni smelo nikdar in nikoli dvomiti v sveti katoliški Cerkvi.

Po jasnih besedah zgoraj navedene določbe se mora naš verski nauk nedvomno umeti tako, da je bila preblažena devica Marija oproščena vsakega madeža izvirnega greha takoj v prvem trenutku svojega bitja, ko se je duša združila s telesom, a da ni bila tako, kakor veliki prorok Jeremija (1, 5) in še večji prorok, ker predhodnik božjega Mesija, sveti Janez krstnik (Luk. 1, 14), posvečena v materinem telesu, to je, še pred rojstvom obvarovana izvirnega greha že po njegovem nastopu, temveč da je bila že pred nastopom tega madeža takoj v spočetju čista, sveta in pravična, popolnoma nedolžna in brezmadežna, kakor je Eva ob svojem prvem ustvarjenju blestela v nedolžnosti, v pravičnosti in svetosti.

Drugič ji je bila ta izredna prednostodeljena od vsemogočnega Boga, vendar ne z ozirom na njene zasluge, katerih še celo ni imela, da, jih niti ni mogla imeti; tudi ne s pogledom na zasluge njenih starišev Joahima in Ane, temveč edino le z ozirom na prihodnja odrešilna zasluženja Jezusa Krista, katerega duhovna, odrešena hči je postala, preden je on postal njen sin.

Marija je bila torej edina izjema splošne postave izvirnega greha, ki jo je pred skoraj tritisoč leti David, slavni pesnik psalmov na kraljevem prestolu, izrazil z besedami mogočno pretresljivega psalma „Miserere“: *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum et in peccatis concepit me mater mea!* Glej torej, v zadolženju sem spočet in v grehih me je spočetla moja mati! (Ps. 50, 7).

To je jasni in edino pravi pomen verske določbe svete Cerkve o brezmadežnem spočetju preblažene device Marije. Ta verska resnica je bila pred pol stoletjem pravilno razglašena in se mora zdaj neomahljivo verovati pod izgubo cerkvenega občestva in torej večnega vzveličanja. Zato so papež Pij IX. oznanjeni verski resnici pridejali potrdilo: „Ko bi se pa, česar Bog ne daj, kateri predrznili drugače misliti v svojem srcu, kakor smo določili, naj spoznajo in poslej vedo, da so se obsodili v svojo lastno sodbo, da so izgubili vero in so se ločili od cerkvene edinosti, poleg tega pa so vsled svojega dejanja sami zapadli kaznim, določenim od cerkvenega prava, ako se predrznejo to, kar mislijo v svojem srcu ustno ali pismeno na kakršnikoli način na znanje dati“.

Kako torej, ljubi moji kristjani? Je li bil ta

pravzaprav se le v naših dneh pravilno razglašeni in slovesno potrjeni verski člen tudi stvarno vsekdar shranjen v učnem zakladu svete Cerkve? Se li mora kot od Boga razodeta resnica v zvesti pokorščini sprejeti in neomahljivo verovati? Da se mora stavljeno vprašanje potrditi odkritosrčno in brez vsakega pridržka, bo dovolj jasno iz sledeče razprave.

Skrivnosti polni nauk o brezmadežnem spočetju izvoljene Device nahajam sijajno potrjen in dokazan že v protoevangelju ali v oni tolažbe polni prvotni obljubi, ki jo je dal Bog prvim staršem po storjenem grehu, rekoč kači: *Sovrastvo bom naredil med teboj in med ženo, in med tvojim zarodom in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla, in ti boš zalezovala njeno peto.* (Gen. 3, 15). Po tej od Boga samega izrečni obsodbi ima biti večno nespravno sovrastvo med kačo in ženo; da, še več, žena ima kaci glavo steti, kača pa bo onemogla lezala ob zemlji nogah, ne da bi s svojim strupenim pikom dosegla njeno peto.

Zdaj pa vprašam, kako bi bil Bog naredil vedno sovrastvo med kačo in med ženo, ko ti bila tudi Marija, katero pomeni žena, prišla kdaj pod oblast satana in greha? Kako bi bila premagala peklenškega sovražnika, ko bi bila tudi omadeževana od izvirnega greha? Kdor je v grehu, je ilapec in suženj satana, potuhnjenega, vsega prokletstva vrednega očeta greha.

Zares, Marija bi ne bila zmagala, temveč ona bi bila zmagana, ko bi ne bila v prvem dihu svojega življenja osvobodjena vsake sape greha.

Zato pravijo papež Pij IX. preblaščenega spomnjenja po vsej pravici: *Spodobilo se je v resnici, da se je Marija svetila vsekdar v žaru najpopolnejše svetosti in da je tudi madeža izvirnega greha celo prosta najpopolneje premagala peklenško kačo.*

Prvemu evangelju, ki je grešni človeški rod skozi stoletja ostrčeval z gotovim upanjem prihodnjega odresenja, pridejam kot neovrženo pričoz našo versko resnico devteroevangelj ali drugo veselo oznanilo, katero je prinesel božji Devici nadangelj iz nebes in katero se oznanjuje vselej na praznik njenega brezmadežnega spočetja: *Ave, gratia plena! Dominus tecum! Benedicta tu in mulieribus!* Česčena,

milosti polna! *Gospod je s teboj!* Blagoslovljena si med ženami! (Luk. 1, 28).

Kdo, predragi moji, kdo, ki misli pametno, bi ne razvidel iz tega globoko pomenljivega pozdrava jasno in določno milostnega daru najpopolnejše čistosti Marije, lete po menenju sv. Avgušтина v pozdravu Ave zaznamenovane Eve novega odrešenega človeškega rodu?

Nadangelj Gabriel govori gotovo v hrepenče premišljevanje obljub prihodnjega Odrešenika utopljeni nazareski Devici: *Milosti si polna!* Milost je dopadenje, je ljubezen, je prijateljstvo božje, je podlaga svetemu, nadnaravnemu življenju. Kjer je milost popolna, tam ni madeža, ni nepopolnosti, ni napake, ni sence greha. Milost je brezpogojno in popolno nasprotje greha. Ako torej angelj po naročilu Najvišjega pozdravi Marijo kot *milosti polno*, mora vendar imeti polnost milosti in potem takem mora biti tudi čista, obvarovana izvirnega greha, ker bi sicer ne imela vseh milosti in bi torej ne bila milosti polna.

Da pa izključi o tem vsakteri dvom, govori nebeški poslanec dalje: *Gospod je s teboj!* Gospod nebeski je že z izvoljeno Devico na celo odličan način s tem, da ji je podelil v najobilnejši meri svojih darov, še preden je spočela Vzveličarja. Ko bi bil angel v mislih imel le bodoče bivanje učlovečene Besede v Marijinem telesu, bi jo bil pozdravil: *Gospod bo s teboj!* Tako pa je dejal: *Gospod je s teboj*, kar naznanja vprav polnoto milosti in obsega torej tudi milost brezmadežnega spočetja. O posebni milosti, da postane mati božja, veljajo besede, katere je angelj govoril pozneje: „Ne boj se, Marija, ker milost si našla pri Bogu! Glej spočela boš v svojem telesu, in boš rodila Sina in imenuj njegovo ime Jezus“. (Luk. 1, 30. 31).

Značilne za našo resnico so tudi pozdravu „Gospod je s teboj“ pridejane besede: *blagoslovljena si med ženami!* Ti si prejela največji blagoslov nebeski, ozaljšana si bila z najbogatejšimi in z najboljšimi darovi milosti, vsa si blagoslovljena, nič te ne zadene Evinega prokletstva, ti vsekdar čista, vsakega grešnega madeža prosta, z nobenim dolgom ne omadeževana devica in mati božja Marija!

In Marija, globoko prešinjena čustva hva-

ležnosti za čudovite, povsem izredne dokaze milosti božje, zapoje svojo visoko pesem v Hebronu, od koder se neprenehoma razlega skozi vse čase po vesoljnem svetu: Moja duša povelečuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem Vzveličarju. Ker velike reči mi je storil on, ki je mogočen in je sveto njegovo ime. (Luk. 1, 46. 47. 49).

V potrjenje našega verskega člana služi posebno in se od mnogih bogoslovcev, kakor med drugimi od sv. Bernarda, od slavnega Dionizija Kartuzijana in od modrega Hugona de sancto Victore navaja ob začetku mojega sedanjega pastirskega lista stoječi, iz Visoke pesmi Salomonove povzeti izrek: Tota pulchra es, amica mea, et macula non est in te! Vsa si lepa prijateljica moja, in madeža ni na tebi! (Vis. pes. 4, 7).

Po nauku svetih cerkvenih očetov predstavlja Visoka pesem zlasti zvezo Kristovo s Cerkvijo in drugič prijateljstvo med pravično dušo in med Bogom. Cerkev se imenuje lepa in brezmadežna z ozirom na svoje ude, ne kakor da bi bili oni brez vsakega, tudi brez odpustljivega greha, marveč ker sveti krst in popolna, to je v ljubezni in po ljubezni dovršena vera izbrši vsak madež. Cerkev je vedno lepa, ne sicer brezpogojno in neomejeno, temveč z gotovo omejitvijo, kakor sv. Tomo Akvinski razlaga navedeni svetopisemski stavek. Zato je moral Salomon poleg onih udov svete Cerkve, o katerih velja brezmadežnost le v omejenem pomenu, gledati člana svete Cerkve, ki je tako sklenjen s svetim Duhom, da se more in mora reči o njem brez vsake omejitve, da je ves lep in da nima madeža na sebi. Proroška napoved se je izpolnila v preblaženi Devici, ki je bila čista in popolnoma oproščena osebne greha, pa tudi izvirnega greha. Pod imenom neveste in prijateljice, ki je vsa lepa in na kateri ni madeža, je umeti zlasti Marijo, vsekdar čisto devico, ki je pred vsem milost našla in kateri je storil velike reči on, ki je mogočen.

Nadaljnji dokaz za naš verski člen se jemlje rad iz priljubljene predpodobe kraljice Estere. (Est. 15, 12—14). Po božji previdnosti je judinja Estera, ki je z drugimi svojimi rojaki živela v sužnosti, prišla na dvor perzijskega kralja Asuera,

ki jo je vzel celo za svojo ženo in jo je povzdignil do časti kraljice. Na tem visokem mestu postane rešiteljica svojega ljudstva, katero je hotel Aman, najvišji kraljevi dvornik, zvijačno uničiti. Esteri je naročil Mará hej, njen stric in odgojitelj, da naj prosi pri kralju milosti za svoje ljudstvo.

To pa je bila sila nevarna reč; kajti nihče ni smel priti nepoklican h kralju brez nevarnosti za svoje življenje. (Est. 4, 11). Toda Estera zaupa v božjo pomoč, in ko se je bila s svojim ljudstvom postila tri dni in tri noči, stopi pred kralja, opravljena kot kraljica. Ko pa zagleda kralja v njegovem veličastvu sedečega na pre-stolu, srditega zavoljo prestopa postave, omedli strahu in bojazni, da bi bila zavržena, kakor je bila odstranjena prejšnja kraljica Vasti, in da bi tako pospešila pogubo svojega ljubljeneega ljudstva.

Bog pa je ganil srce kralja Asuera. Naglo skoči s prestola, podpira kraljico in jo tolaži z besedami: Kaj ti je, Estera? Nikar se ne boj? Ne boš umrla; **ne za te, temveč za vse druge je dana ta postava.** Pristopi torej in dotakni se žezla! (Est. 15, 12—14). In kralj ji položi zlato palico na vrat, in tako je bila najprvo ona rešena smrti. Kmalu se ji posreči izpodriniti sovražnika svojega ljudstva in tudi ljudstvo rešiti pogina.

To je ena izmed najljubeznivših predpodob preblažene device Marije. Poleg cerkvene določbe je bila Marija z ozirom na zasluženja Kristova obvarovana izvirnega greha. Brez tega posredovanja Jezusa Odrašenika bi bila tudi ona zapadla postavi greha, splošnemu pogubljenju. Da jo obvaruje izvirnega greha, stegnil je božji Vzveličar že prej proti nji žezlo svoje oblasti, deblo svetega križa, in ji je položil to obrambno palico na vrat ter ji je rekel: Ne boj se! Ti ne boš umrla, temveč boš živela; dala boš meni zemeljsko življenje in boš svoje ljudstvo obvarovala smrti. Postava podedovanja greha velja za vse, ki so rojeni od žene, toda za tebe ne velja. Pridi, dotakni se žezla, približaj se križu, ki odpodí peklenko kačo in ji vzame vso moč in oblast.

Tudi Marija, mati Jezusova je odrešenka svojega Sina. Vsled zasluženja Jezusa Krista je bila obvarovana splošnega podedovanega greha, mi drugi Adamovi potomci pa smo bili po tistem zasluženju očiščeni in rešeni podedovanega

* Super Cant. Cant. 4, 7.)

greha. Kri Jezusa Krista, Sina božjega, nas očisti vsega greha, piše sv. apostol Janez. (I. Jan. 1, 7).

(Dalje prihodnjič.)

XII. nedelja po Binkoštih.

Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite.

(Luka 10.)

So med svetom ljudje, ki na široko odpirajo oči — a so vendar le kakor slepi. So ljudje, ki zaverovani v se tako po koncu glave drže, da se jim pod nogami koraki izgube. A ne smete misliti, da med vami gledam teh slepcev največ; med vami, menim, ki niste bivali po visokih šolah — nego ste si v priprostih vaških učilnicah prisvojili, kar vam treba Kristove sv. vere, brati, nekoliko računati in pisati. Ne med vami, nego redoma je slepcev največ med onimi, ki imajo po svoji dozdevnosti pre-računjen sostav zemskega drobovja: vse v vidku, kar se pod zemljo in na zemlji godi; ki menijo, da poznajo vse zvezdovje, ki se jim nad glavami vrti.

Dragi! Ker bi nikedo med vami ne bil rad podoben tem gledajočim slepcem, kojih je pa napolnjen svet — premislimo to uro srečo onega, ki že tu na svetu vse kolikor mogoče prav gleda in vse prav vidi ter se povodom tega celo težko izpodtakne v življenju. Njemu se mora za plačilo kedaj odpreti pač jasni pogled unstran groba na nebu.

*

Odpri oči, dragi, i poglej malo v to božje stvarjenje. Ni treba, da si učen. Celó ne maram ne danes tvoje učenosti, kakor lepa je sicer ta nad vse plemenita božja hči; kakor srečen je ta — pač najbolj srečen na svetu ta, ki si jo osvoji in si ob enem Boga v spominju obdrži.

Izkusi torej pogledati noter pod zemsko površino, ki večí del tako brezmi-selno stopaš po njej. Prodri zemsko skorijo in poglej, kaj se doli pod njo v tem čudapolnem drobovju vrši. Navadnih kovin, kojih trebamo vsestransko, so napolnjene

vse te prostorije. Od tu so tvoja ob ročnem delu ti potrebna orodja: srpi in kose, žreblji in kládíva, noži in razna rezala za tvoje domače življenje — a tudi sablje in meči, da v svoji blodnji z njimi človek sočloveka, da z njimi brat sobrata mori. Od tu je zlato in srebro, za koje je marsikedo prodal že vero in vest — prodal vse. Od tu so žlahni kameni — in, če po slepi sreči zemljan kateri teh vdobi, preskrbljen je in več nego preskrbljen za vse svoje žive dni. — Od tu doli se naravina jeza vzbudi, da se pretresa zemlje drob; da pokajo in se podirajo stolpi cerkva, da se razsipljejo stene človeških stanovanj; da se umrljivemu človeku strahu nehote noge šibe; da uvida, kako nestanovitno je to, kar si je do sedaj najstanovitnejega mislil v božjem stvarjenju — ta Adamov dom. Spomnite se izza l. 1893 zgodeb v kranjski deželi v velikonedeljni in veliko-ponedeljski noči. Kar valovitila je zemlja in ni mogla priti do trdnega obstanka. Koliko jih je mislilo tisto strašno noč, da se vsak trenotek zgruzne ves zemski sostav ter se zberemo vsi, kar jih je na svetu bilo in kar nas je sedaj, pred božjim sodnikom v dolini Jozaiat. — Potrudi se, dragi, tem načinom vsaj malo pogledati v to tajinstveno božje stvarstvo pod zemljo; ta pogled te iz teh nadanjih tukav naravnost vede gori do Boga.

Poglej nekoliko po zemski površini rastlinski svet. Kako bujno ti na kvišku hrepeni pod tvojo nogo razkošna rast in njen cvet in sad. Kako se po tvojem vrtu, po njivi in senožeti; kako se celo gori v planine raznobojnih cvetlic blesti in vsa božja narava v nedosegljivih ti bojah pred tvojim obličjem leži. Poglej po tej cvetni preprogi, ki ti nudi v svojih zelih zdravilnih snovi; ki ti pa iz istih pisanih čaš tudi tvoje telo zastrupi. Poglej neznatno rastlinico — ki je pa modrega Salomona silila na premišljevanje — poglej na izop, ki po zidu raste, pa gori do cedre tisočletnice, ki si je libanonsko pogorje izbrala za svoj pravcati dom. S teboj naj pogleda v to stvarstvo prvi veščak in, kakor ti, niti on ne razume tega čudežnega snovanja v božji naravi. Ne le tebe, tudi njega mora voditi sicer

omejeni naš pogled nevzdržno gori do neomejenega Boga.

Odpri oči in poglej v živalstvo, ki se giblje med rastlinstvom in v vodeni globini v tem božjem stvarjenju. Poglej od najnezatnejše mušice, ki se raduje v ozračju eden dan in je drugi dan zapadla že smrti; poglej od črva na stezi, ki se zvija tako skrbno, da si ohrani pred tvojo neokretno stopinjo luč življenja, poglej od črva do leva, kralja živalim, ter hásnovitega velbloda, ki ga smatrajo za ladijo peščenih pustin. Čilega konja imej pred očmi in trpežnega vola, ki ti — le, da ju hraniš — spravijata skupaj na dom, kar ti je rodilo polje in ti donesla tvoja kupčija, sploh tvoja delalna desnica. Na videz nezatne bisernice v morju se spomni, ki ti je pa bogastvom napolnila tvoje hramove ter velikana-sôma, ki se giblje po morju, kakor da je mal otok. Na vse to jasno in dobrim premislekom poglej, potem se pa prepričaj, kako ti tudi živalstvo vznemirati mora čut brezmejnega tvoje hvaležnosti in voditi tvoj pogled do stvarnika Boga.

Dvigni se in glej čez zemsko ozračje gori na nočno, zvezdnato nebo. Kako blestenje, kako žarenje, kako se svetlika vse pred tvojimi očmi. Katera človeška roka bi bila sestaviti v stanu tudi le najnezatnejšo zvezdo — saj vse človeško znanje še najbližje zvezde doseči in premotriti ni v stanu. O najbližji — o luni — si namreč še danes učeni ne upajo določno trditi: kakošna da je in kakošna da ni. Vrhove vidijo nekateri na njej z oboroženimi očmi in gore, ki so ogenj bljuvale kedaj. Ta ogenj sedaj miruje. Vode gori ni in ne more biti zato nikakih stvari: pravijo drugi. Kako da bi tudi gori ne moglo biti vode in rastlinstva in živalstva ter ljudi? tako ugibajo tretji. Kolikor hočeš torej, toliko nazorov. — Nato pa glej one najodaljeneje svetilke na nočnem nebem oboku, kojih luč, gori zažgana, stoletja potrebuje, da prisveti na zemljo — kaj še le one! Kolika vganka našim razumom še le te. — Naša pamet torej zastaja v pogledu na zvezdnato nebo in v svoji revščini družega ne more, nego da trdi: V višave nad seboj gledam in mnogega ne vidim; daj pa mili Bog, da se mi vjasni po-

gled tudi v to neizmerno stvarstvo takrat, kadar si ob tebi življenje in luč vdobim za vselej.

* *

V sredini tega božjega stvarstva pod zemljo, na zemlji, nad zemljo pa stoji po božji podobi vstvarjeno bitje — človek. Tisto bitje, ki je edino v stanu premišljevat in kolikor toliko spoznavati vse to stvarjenje in stvarnika sebi — Boga.

Res, da naravnih moči človek velikrat niti razumeči, še manj ustaviti more, vendar pa svojim po božji podobi stvarjenim duhom premotruje vse stvarstvo in kolikor toliko se mu posreči večkrat, da vsaj po malem vlada nad njimi.

Kako srečen torej človek, ki vidi božji dih in božjo voljo tudi v tem, česar mu razumevati ni dano.

Kako srečen, dragi, ti, ki si med vsemi čudotvori božje roke edin, da že tu — vsaj v nekem odlésku — gledaš in po malem razumevaš v njegovem stvarstvu vsemogočnega Boga; ki ga boš pa na veke razumevati in uživati v stanu v njega svetlih bivališčih nad zvezdami. — Amen.

Vnebovzetje Marije Device.

Kakor cedra na Libanu sem poviksana in kakor cipresa na gori sionski.

(Sirah 21.)

Ponižna je ta dekla Gospodova, ki se straši angeljevega častnega oznanila in meni, da je zadnja med deklicami v judovski deželi.

Ponižna tako, da naj je njen ponižnostni izgled vsakemu nas za vse čase živensko ravnilo.

Dragi! Ponižnost pa ni v tem, da bi se morala zakrivati ali celo tajiti resnica.

Zato premislimo danes nekatere slavilne izraze sv. pisma za Marijo Devico in nekatere, ki je tudi sama zato govori, ker drugače govoriti ne sme in ne more.

*

Sirahova knjiga (pogl. 24) gleda v proškem duhu v to prihodnjo velečastno prikazen, ki se dviga iz Izraelovega rodu — v Marijo. Kakor ponosno drevo judovske dežele — cedra na Libanu — tako se odlikuje med svojimi sodobnicami Marija in vse njeno bitje tu na zemlji z zemlje gori v nebo puhti. Kakor pokončna cipresa na sionski gori, tako naravnost gori v nebo kipi. Kakor se ponaša košati javor ob vodah svojim snežnobelim lesom in kakor sivkasta oljka na polju obeta žlahne tekočine, tako je z Marijo Bogorodico in tako bode s to plemenitnico našega rodu, dokler se konec ne zastavi cloveški zgodovini na zemlji.

Na obisku tete Elizabete v judovskem pogorju pa v njenem domovanju govori Marija o sebi slavospev „Magnificat“ (Luk. I), ki se glasi iz ust vsacega cerkvenega služabnika dandanes dan na dan. Zvoki te velepesmi so torej vsakdanja živa prorokba o tajnostih naše sv. vere in o zgodbah, ki so se obistinile na Mariji ter se še danes pred našimi očmi vrše. „Magnificat — povečuje moja duša Gospoda, . . . ker se je ozrl na nizkost svoje dekle.“ To so Marijine besede. Ne gospodovalka, pač pa poslušna izpolnovalka sem previdnostnih božjih sklepov. „Ker, glej, od sehmal me bodo blagrovani vsi rodovi. Zakaj velike reči je meni storil ta, ki je mogočen — in sveto je njegovo ime. In njegovo usmiljenje je od roda do roda proti tem, ki se ga boje.“ Tako Marija nadaljuje. Dekla sem; a povzdignil me je Vseusmiljeni na visoko stalo zato, da se od roda do roda tudi na meni skazuje vsak dan, kaj je Vsemogočni storiti v stanu tem, ki se ga boje. Od roda do roda naj se prepeva to božje usmiljenje na meni.

„Razkropil je napihnjene v mislih svojega srca. Mogočne je vrgel s sedeža in povzdignil ponižne.“ Tako Marija. Nisem pričakovala uboga dekla Gospodova, da se me kedaj spomni moj Gospod; a sedaj gledam, kakošne nad vse velečastne namene da je imel s svojo ponižno služabnico ta, ki je mogočen. „Lačne je napolnil z dobrotami ter prazne izpustil bogate. Sprejel je Izraela svojega služabnika ter se spomnil svojega

usmiljenja — prav kakor je govoril našim očakom: Abrahamu in njegovemu zarodu na vekomaj.“ Tako končuje Marija.

Ni bilo neznano Judom, kje naj bo rojen Odrešenik. Govorili so o tem namreč njihovi proroki. Vedeli so tudi Judje, da bodi Odrešenik iz Davidovega rodu. Celo to jim je v podobi naslikal prorok Izaija, da bo njegova mati — devica. Kedaj pa da pride, to jim je oznanil očak Jakob na smrtni postelji in prorok Daniel svojo imenitno prorokbo o 70tih letnih tednih. Tudi starček Simeon ne zamre, preden ne zagleda na zemlji Odrešenika. Vse to je Judom znano postalo.

Marsikatera devica iz Davidovega rodu si je v sladkem upu zato misliti vtegnila: Kaj, ko bi bila tista blaženka prav jaz?

Marsikaka ponosna in imovita devica iz Davidovega rodu tako; a ponižne in revne Davidove potomke, Marije — te pa ni pošteval nikedo; prav tako nikedo, kakor jo je častil, kedor jo je poznal, vsakedo. — Nikedo! Kedo namreč tudi danes računa z revežem?

A prav ta ljudem neznana Davidova hči, Josipu čista zaročenka — prav Marija naj bo mati božjemu Sinu.

In, dragi, prav ta čast; prav to dejstvo, da je mati našemu Odrešeniku — prav to naj je poglobitni vzrok tej božji odločbi, da se pred vsemi drugimi nami — pred dnem vesoljnega vstajenja — dvigne v nebo.

Ta sveta skrivnost, dragi, je tudi današnjemu našemu praznovanju in temu najvišjemu vseh Marijinih godov povod.

* * *

V beneški veliki zbirki slik na najčastnejem mestu v sobani kraljuje laškega velikega slikarja Tiziana podoba Matere božje, odhajajoče v nebo — vsesploh imenovana „Assunta — v nebo vzeta“.

Sveta groza te stresa, ko gledaš to gori nad oblake dvigajočo se nebeško Marijino prikazen — in pa apostolov krepke roke, ki se spenjajo gori za njo. Ali jo na zemlji pridržati žele, ali pa za njo v nebo hrepene — kedo ve?

Dragi! Tako tudi mi! Tudi mi vsi s svetá z njo; in v nebesa za njo!

Prav tako vsi mi, kakor vneto hočemo pevati na današnji sveti maši navdušujoče nas vrstice:

Moj duh iz telesa
Z Marijo v nebesa —
Povzdigni se ti! Amen.

Začetki krščanstva na Japonskem.

(Dalje.)

39. Krščanski tabor v Simabari.

Japonski krščani so vsakdar izvrševali ukaz, ki ga tolikokrat ponavlja rađovedenje božje, da se je treba pokoriti višji oblasti kakor postavljeni od Boga v vseh posvetnih rečeh; v verskih stvarih je seveda treba Boga bolj poslušati, nego ljudi. Voljno so devali glave pod meč za Krista.

A leta 1638. jih je videče gotovo smrt pred seboj ostavila krotkost. Sklenili so z orožjem v roki postaviti se po robu krutim mučilem. Zbralo se je več nego 40.000 krščanov v Simabari na otoku Nifonu. Za trdnimi okopi se je sešla ogromna krščanska četa pripravljena ali zmagati ali junaško umreti. Dolgo jih je oblegala silna cesarska vojska, ki so ji pomagali krivoverni Holandjani s topovi in z ladjami. Naposled je pošel zivež obleženim. Morali so se vdati. Tedaj je bilo en dan poklanih 37.000 krščanov.

40. Izbrane muke.

Peklenska hudobija je izumila za časa starih Rimljanov strašna mucila, napijena zoper spoznavalce Kristove; ali Japonci so prekosili Rimljane.

Videh smo, kako so umirali japonski krščani na križu prebodeni s kopjem in kako so jih počasi žgali z grmadami. A izmisljali so si trinogi še drugačna mucila. Več dni zaporedoma so zlivali krščanom jako mnogo vode v usta. Ko je ni šlo več vanje, tedaj so jeli hoditi po njih in voda zamešana s krvijo je bruhala iz nesrečnikov. Druge so za noge obešali v jame tako, da je tičalo pol života v jami, ki so jo nato zamašili. V strašnih mukah se je zadušil obesenec v jami. Mnogo so jih potopili v za-

mrzlih ribnikih. Nekatere so s kropom počasi oblivali.

Blaženega Antona Iksido so s šestimi tovariši vred obrizgavali ves mesec po šestkrat na dan z vrelo vodo, dokler jim ni bilo meso prav do kosti iskuliano. Potem so jili pahnili v temnico. Nesrečnike, bolj kostnjakom nego živim ljudem podobne, so naposled sežgali.

41. „J e s u m i“.

Krasna setev sv. Franciška Ksaverijana in njegovih naslednikov je bila sredi 17. stoletja v tla pomandrana. Leta 1643. so bili vsi misijonarji jezuiti pomorjeni. Poganstvo je zmagovalo nad krščanstvom.

Da bi ga popolnoma uničili, uveli so šego, ki mora v dno srca ogorčiti slehernega krščana.

Leta 1666. je ukazal Dairi Kin-Dsijao, da naj nosijo po cestah, ulicah in trgih sv. razpelo. Na javnih prostorih so polagali na tla križ in vsak Japonec ga je moral poteptati v znamenje, da ni krščan. Veljake, ki so se branili to storiti, so vsmrtili, navadne ljudi pa so toliko časa mrcvarili po ječah, da so se odpovedali Kristu.

Pravkar omenjena šega, ki so ji rekali „Jesumi“, pa ni zadevala le Japoncev, pokoriti so se ji morali tudi Evropci. Kadarkoli je pristala kaka tuja ladija, zahtevale so japonske oblasti, da naj vsak prislec stopi na križ.

Razpetega Zvečičarja so brez pomiselka tep-tali kalvinski Holandjani govoreči: „Mi smo Holandjani, ne krščani!“ Zato so jim bili Japonci zelo naklonjeni. Poleg Kitajcev in Korejcev so samo nje puščali v nangasaško luko. Vsem drugim tujcem so zabranili vstop na Japonsko. Holandjanom so izročili Japonci majhen otok Desimo blizu Nangasaki. Tamkaj so smeli trgovati toda pod pogojo, da so se vzdrževali službe božje.

42. Slovenec — misijonar na Japonskem.

Japonci so se popolnoma ločili od ostalega sveta. Boje se za svojo samostalnost in za staro pogansko vero so zaprli tujcem vsa pristanišča razen nangasaškega. Toda vkjub vsej opreznosti se je posrečilo včasih venderie kakemu Evropecu, da je stopil na japonska tla.

Tak predrznež je bil Slovenec Jožef Priberg (Perbeggi), rojen leta 1664. na Ostravici na Slovenskem Štajarskem. Pridruživši se tovarištvu Jezusovemu na Dunaju si je izbral misijonarsko delovanje. Dospel je na Japonsko. Žal, da se nam je izgubil rokopisni potopis in dnevnik njegov. Viharni dogodki, ki jih je doživel na Japonskem, nam ostanejo skriti za vselej. Le to vemo, da so ga Japonci pogнали s svojih otokov in da se je vrnil leta 1698. v Celovec, kjer je kmalu potem zasel stolico zgovornišтва. Umrl je dve manj nego petdeset let star nagloma za kapljo.

(Konec priča)

P. B.

Z r n j e.

Nekaj o suši. Ta nadloga, ki je ovirala letos vspesno rast poljskim pridelkom, je obiskavala večkrat naše prednike. Letopisec Dolničar nam je ohranil marsikatero črtico o sušah pred dvesto leti. Kadar je nebo odrekalo dalje časa zemlji potrebno vlago, zatekali so se Ljubljancani v skupnih procesijah k Bogu proseči ga pomoči. Tako je šla dne 27. velikega srpana 1693 po pozovilu omenjenega pisatelja radi hude suše velika procesija iz stolne cerkve k Sv. Kristotu, kjer se je nahajala tedaj endotvorna podoba Matere božje. Tjakaj so hiteli v enaki nadlogi prednamci dne 27. toznika 1701. Njihova prošnja je bila vslišana. Drugi dan je dobrodejen dež namočil zemljo. Mogočna pomočnica v raznih stiskah je bila Ljubljancanom žalostna Mati božja češčena prav posebno pri Sv. Florijanu. Dne 2. kimalca 1704 se je pomikala tja številna procesija potem, ko pred osmimi dnevi ni bila vslišana pri Sv. Kristotu. Dan pozneje so se odprle zatvornice neba in zemlja je prejela množino dežja. Tisti dan pred Velikim Smtarinom leta 1708. so zopet krenili nebeskega blagoslova potrebni Ljubljancani k Sv. Kristotu. Osem tednov so že bili brez dežja. Kako so se obveselili, ko jim je napojil

še tisti večer obilen dež zevajočo zemljo. Prav takšen vspeli je imela procesija k omenjeni šentpeterski podružnici o suši meseca velikega srpana leta 1709. O letu 1717. piše Dolničar, da je vse leto dovolj deževalo, le prve tri tedne meseca malega srpana ne. Da bi nehala suša, napravili so izprevod iz stolnice v cerkev sv. Jožefa in bili so vslišani. Suša je trla ljubljansko polje tudi leta 1718. Dne 22. velikega srpana imenovanega leta je šla že tretja procesija k Sv. Petru prosit dežja. O suši l. 1750. nam poročča diskalceatska kronika ljubljanska, da je bila tolika, da diskalceati v svojih dveh samostanskih vodnjakih nekaj mesecev niso imeli niti kaplje vode. Huda suša je bila tudi leta 1763. Meseca velikega srpana imenovanega leta je bila zemlja izza dolgotrajne vročine in neprestanih vetrov skoro popolnoma izsušena. Vse je zdihovalo in si želelo dežja. Ko ga le ni bilo, naredila je šentpeterska župa v Ljubljani velikansko procesijo, ki je šla dne 20. velikega srpana v diskalceatsko cerkev prosit sv. Jožeta dežja. Med sv. mašo, ki se je brala pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom, so diskalceati peli lavretanske litanije s spremljevanjem orgelj. Potolaženi so se vračali prosilci domov, ker nebo se je zagrnilo z oblaki ožetajočimi dež; ali to nado je nenadoma razpršil veter. Pet dni pozneje je dospela ob 8. uri zjutraj druga procesija k ljubljanskim diskalceatom. Tudi ta prišedša iz Št. Vida nad Ljubljano je bila jako številna. Kronist naznanja njen vpeh z besedami: Glejte čudo! Komaj se je začela sv. maša, jelo je deževati in deževalo je neprenehoma ves dan. B.

Pozor!

Isčejo se „Zgodnje Danice“ celotni letniki: **1887., 1899. in 1900.** — vezani ali nevezani. Kdor jih more prodati, blagovoli naznaniti podpisnemu **vredništvu.**

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krome, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunanji Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni; Makso Bručič, pred škofojo 12.